

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію

Ян Яньчі

“Методика навчання гри на саксофоні учнів-початківців

у закладах позашкільної спеціалізованої освіти”,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук

зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання

Сучасна освітня тенденція об'єднання вимог до результатів навчання студентів з різних країн, що мають відповідати міжнародним стандартам їх професійної компетентності, вплинула на зміст та якість підготовки фахівців, зокрема викладачів музичного мистецтва.

Проблема інтернаціоналізації освіти набула актуальності щодо суб'єктів навчання, які отримують освіту в Україні, та їхньої готовності ефективно вирішувати складні фахові завдання музичного виховання молоді в початкових мистецьких навчальних закладах. Тому тема дисертаційного дослідження є наразі важливою та актуальною.

Сутність колективної музично-виконавської діяльності, її специфічні ознаки, психолого-фізіологічні та виконавські характеристики учасників культурно-освітнього процесу по-новому розкриті автором у контексті традицій і особливостей навчання гри на саксофоні учнів-початківців у закладах позашкільної спеціалізованої освіти.

Робота характеризується логічно виваженою структурою, що охоплює окреслене коло дослідницьких завдань і відображає досягнення поставленої мети. У ході реалізації завдань дисертант здійснив аналіз досліджуваної проблеми на теоретичному та практичному рівнях у ретроспективному й сучасному вимірах. Ян Яньчі розробив компонентну структуру і модель музично-виконавської діяльності учнів-саксофоністів, поетапну методику її опанування, критерії, показники та рівні оцінки результативності.

Виконана дисертаційна робота, поза сумнівом, має наукову новизну й теоретичне значення, оскільки в ній на підґрунті ретроспективного аналізу

вперше в царині музичної педагогіки розкрито загальні сучасні тенденції розвитку педагогіки гри на духових інструментах, зокрема саксофона, у теоретико-методичному, організаційно-педагогічному, психолого-комунікативному, професійному аспектах; розроблено модель музичного навчання учнів-саксофоністів на засадах ранньої адаптації; сформульовано і запропоновано для введення в понятійно-термінологічний апарат музичної педагогіки поняття “рання адаптація” стосовно навчання гри на саксофоні; науково обґрунтовано положення про доцільність колективного навчання гри на саксофоні на початковому етапі у формі ансамблю з різними варіантами інструментального складу, що відтворює природні умови виконавської діяльності на духових інструментах; подальшого розвитку набули засоби комплексної діагностики стану музичної навченості учнів-саксофоністів, шляхи залучення дітей до творчого самовираження в колективному музикуванні.

Теоретична значимість одержаних результатів полягає в тому, що обґрунтування теми дисертаційного дослідження сприятиме подальшій розробці музично-педагогічної проблематики. Основні наукові положення запропонованої методики навчання гри на саксофоні учнів-початківців можуть бути використані в навчальному процесі закладів позашкільної спеціалізованої освіти. Окремі аспекти дисертації можуть знайти відображення в подальших наукових розвідках із проблем трансформування загальної музичної освіти в Україні.

Варто відзначити практичне значення виконаної дисертаційної роботи. Так, основні положення й висновки дисертаційного дослідження знайшли відображення в запропонованому репертуарі для навчального духового ансамблю за участю саксофона (Додаток Є), а також у розробці музичного матеріалу, який міститься в Додатку 3.1, 3.2, 3.3. Апробацію результатів дослідження здійснено в наукових публікаціях та доповідях на всеукраїнських і міжнародних конференціях.

Вірогідність отриманих у науковому дослідженні результатів забезпечена застосуванням на різних етапах наукового пошуку комплексу взаємопов’язаних

та взаємодоповнюючих сучасних методів дослідження, що відповідають поставленим завданням. Зокрема, *порівняльний аналіз* архівних та сучасних друкованих джерел із досліджуваної проблеми дозволив розкрити сучасні тенденції розвитку музичної педагогіки та виконавства гри на духових інструментах, а також обґрунтувати структуру музичного навчання учнів-саксофоністів; *метод лонгитюдного включеного і невключеного спостереження* дозволив зафіксувати і проаналізувати зміст традиційного та експериментального освітніх процесів у класі саксофона; *метод моделювання* в сфері освіти забезпечив можливість дійти висновку про те, що основним чинником у вдосконаленні педагогічного процесу є створення особистісної моделі учня-саксофоніста. Обґрунтованість отриманих результатів визначається обізнаністю дисертанта з теоретико-методологічними засадами педагогічної науки та їх ефективним використанням, розгорнутим аналізом опрацьованих джерел і здатністю до змістовної інтерпретації досліджуваного матеріалу. Таким чином, ґрунтовна теоретична основа, широка джерельна база та сучасні наукові методи дослідження дозволили авторові детально розкрити історико-педагогічний аспект досліджуваної проблеми.

Науково-категоріальний апарат дослідження розроблено достатньо кваліфіковано, чітко визначено ключові поняття і базові положення теорії та практики музичного навчання у закладах позашкільної спеціалізованої освіти. Логіка та стиль викладу матеріалу дисертації свідчать про належне володіння автором досліджуваною проблемою. Це підтверджує й чітке формулювання розділів і підрозділів дисертації. Вдало доповнюють зміст дисертації додатки. Дисертаційне дослідження містить 6 додатків на 16 сторінках, що полегшують сприйняття тексту й деталізують викладене. Зокрема, у Додатку 3.1, 3.2, 3.3 представлено музичний матеріал для колективного навчання учнів-саксофоністів. Таким чином, вдало підібраний матеріал дозволить учням у доступній формі долучитися до навчально-музичної діяльності в ансамблях різних інструментальних складів, що є природною формою гри на саксофоні.

Список опрацьованих джерел нараховує 174 найменування, із них 8 – іноземною мовою. Дисертація містить 2 рисунки та 13 таблиць. Це свідчить про те, що дисертант доклав чимало зусиль для пошуку й аналізу фахової літератури, вивчення внутрішньої звітної, поточної робочої, екзаменаційної документації, навчально-репертуарних планів, програм у закладах початкової мистецької освіти з метою дослідження проблеми. Основні теоретичні положення та результати дослідження висвітлені в 6 одноосібних публікаціях автора, 5 із яких – у наукових фахових виданнях України, 1 – у міжнародному виданні.

Робота відзначається глибиною та обґрунтованістю положень. У ній узагальнено теоретичні погляди та практичний досвід українських та зарубіжних видатних педагогів-виконавців другої половини XX – початку XXI століття. Заслуговує схвалення також вивчення автором можливостей впровадження інноваційних ідей музичного навчання на сучасному етапі.

Загалом можемо стверджувати, що дисертант досягнув поставленої мети й узагальнила її у висновках дослідження. Концептуально-теоретичні узагальнення дисертанта засвідчують достатньо високий рівень його професійності.

Поряд із безперечними науковими напрацюваннями не всі аспекти сформульованої проблеми розкриті рівноцінно, тому висловимо деякі зауваження і побажання, які мають рекомендаційний характер.

1. У підрозділі 1.1. “Ретроспективний аналіз проблеми становлення та розвитку навчання гри на саксофоні” докладно розглянуто історико-культурні передумови розвитку саксофона та виконавства на саксофоні в країнах Європи, Америки та України. Вважаємо, доцільним у роботі було б більш детально висвітлити провідні інструментальні методики як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників, на які автор спирається у своєму дослідженні.
2. Компоненти, критерії, показники музичного навчання розглянуті у підрозділі 3.1. для більшої наочності було б краще об’єднати в

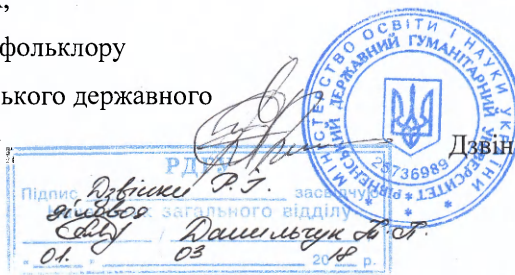
таблицю, що наповнило б змістовність критеріальної системи та надало можливості поетапно проаналізувати методику навчання гри на саксофоні учнів-початківців.

3. Вважаємо також, що дисертантом недостатньо розкрито динаміку спрямування формувальних методів щодо реалізації педагогічних умов на кожному з етапів експерименту.
4. Доцільно було б поглибити прикладний аспект означеної проблеми та подати вміщений у Додатках музичний матеріал у вигляді завдань на етапах формувальної методики.

Висловлені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертації. Виконана робота свідчить про високі професійні здібності автора та відповідний рівень педагогічного мислення. Дослідження виконано на належному науковому рівні, що є свідченням кваліфікаційної готовності дисертанта до подальших наукових розвідок.

Загальний висновок: Дисертація Ян Янчі “Методика навчання гри на саксофоні учнів-початківців у закладах позашкільної спеціалізованої освіти” є високопрофесійним, завершеним дослідженням, що ґрунтується на аналізі літератури як українських, так і зарубіжних авторів, програмно-методичної літератури, відповідає чинним вимогам до кандидатських дисертацій (пп. 9, 11-13 “Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567), тому її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання.

Офіційний опонент –
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музичного фольклору
Інституту мистецтв Рівненського державного
гуманітарного університету

Дзвінка Р. І.